



ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

**Speciální škola pro žáky s více vadami - Dětské centrum,
Kopřivnice, Bedřicha Smetany 1122**

Bedřicha Smetany 1122, 742 21 Kopřivnice

Identifikátor školy: 600 026 507

Zřizovatel: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Školský úřad Nový Jičín

Termín konání orientační inspekce: 24. - 26. říjen 2000

Čj.	146 383/00-11069
Signatura	on4zu212

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální škola pro žáky s více vadami Dětské centrum Kopřivnice byla zřízena k 1. 1. 1996 jako příspěvková organizace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Je samostatným právním subjektem se statutárním zástupcem.

Základní ideou školy je výchova a vzdělávání handicapovaných dětí bez odloučení od rodiny s právem všech dětí na vzdělání. Škola poskytuje komplexní rehabilitační, logopedickou, speciálně pedagogickou a poradenskou péči v oblasti Kopřivnice a části Nového Jičína. Škola sdružuje čtyři třídy speciální mateřské školy pro děti s více vadami, přípravný stupeň pomocné školy, dvě třídy pomocné školy a jednu třídu rehabilitační.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování vzdělávací činnosti vychází ze Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy, schváleného MŠMT ČR, č.j. 24 035/97-22. Práce v přípravném stupni pomocné školy tvoří přípravnou etapu pro zařazení žáka do pomocné školy nebo rehabilitační třídy. Výchovně vzdělávací činnost je rozčleněna do několika základních tematických okruhů, které se v průběhu každého vyučovacího dne pravidelně střídají, případně se vzájemně prolínají a doplňují. Těžiště práce tvoří rozumová výchova, smyslová výchova, rozvíjení zručnosti a praktických dovedností a tělesná výchova. V rehabilitační třídě se vzdělávají žáci s takovým závažným mentálním či kombinovaným postižením, které jim znemožňuje vzdělávání na úrovni PŠ, ale umožňuje jim, aby si v přizpůsobených podmínkách a za odborného speciálně pedagogického vedení osvojovali některé elementární vědomosti, dovednosti a návyky. Učební osnovy rehabilitační třídy byly schváleny Výzkumným ústavem pedagogickým v Praze a školám byly dodány se souběžným experimentálním ověřováním. Tyto osnovy se po ověřování v praxi ukázaly jako příliš složité, proto si pedagogové osnovy upravili, vycházejí z praxe a vyhovují těmto žákům.

V první třídě pomocné školy jsou žáci nižšího a středního stupně, ve druhé třídě vyššího a pracovního stupně. V rehabilitační třídě jsou vzděláváni žáci od šesti let. Učební plán odpovídá pojetí a rozsahu učiva pomocné školy. Vzhledem k tomu, že v těchto třídách jsou žáci s širokou škálou postižení a každý je na jiném vývojovém stupni, má každý žák zpracován individuální plán, podle kterého se postupuje. Na sestavení plánu se podílejí všichni, kdo s žákem pracují (speciální pedagog, logopéd, rehabilitační sestra, psycholog a rodiče). Zpracované individuální plány vykazují vysokou odbornou úroveň pracovníků, dobrou znalost specifických postižení jednotlivých žáků a problematiku jejich vzdělávání. Individuální plány se zaměřují na sociální vývoj, rozumovou výchovu, socializaci, jemnou a hrubou motoriku a komunikační schopnosti. Je stanoven počáteční stav na začátku školního roku, krátkodobé a dlouhodobé cíle.

Ve třídách pracují učitelky s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí. Na výchovně vzdělávací činnosti se podílejí výchovní, zdravotničtí pracovníci a civilní vojenská služba. Rehabilitační pracovnice poskytuje rehabilitační péči dětem různého věku s různou mírou postižení. Jsou poskytovány všechny formy rehabilitace - vodoléčba (vířivé a perličkové koupele), magnetoterapie, masáže, léčebná tělesná výchova a reflexní cvičení dle Dr. Vojty. Speciální pedagog logopéd, má v péči žáky s poruchami komunikačních schopností. Vedle běžných logopedických metod jsou uplatňovány i alternativní přístupy, hledány vhodné způsoby komunikace pro ty, kteří se nemohou vyjadřovat pomocí slov. Speciálně pedagogická péče zahrnuje komplexní individuální a skupinové speciálně pedagogické vyšetření smyslově,

tělesně, mentálně či jinak handicapovaných dětí a mládeže ve věku od 3 do 18 let. Péči poskytuje odborný pracovník. Škola má dostatek výukových prostor. Odpovídají psychohygienickým zásadám a působí velmi dobrým estetickým dojmem. Vybavení učebními a kompenzačními pomůckami je rovněž velmi dobré.

Intelektový vývoj žáků zařazených v těchto třídách se pohybuje převážně v pásmu středně těžké mentální retardace. V rehabilitační třídě, třídě přípravného a nižšího stupně probíhá pouze individuální výuka. Ve třídě vyššího a pracovního stupně probíhá výuka v jednotlivých předmětech, kolektivním způsobem, s individuálně zadávanými úkoly. Ve čtení se vychází z globální metody čtení, později se přechází na metodu analyticko syntetickou. V počtech se stále pracuje s názorem a většina žáků je schopna plnit požadavky osnov. Žáci vyššího a pracovního stupně mají osvojeno trivium a všechny dovednosti jsou směřovány do oblastí praktického využití. Jednotlivé fáze výuky obsahují motivaci, jsou časově omezeny s důrazem na soustavné opakování a procvičování. Jsou uplatňovány různé formy a metody práce. Při výuce pracují žáci pouze s názorem, jsou preferovány jednoduché manipulační činnosti. V rehabilitační třídě je pouze jeden žák s verbální komunikací, u ostatních žáků jsou využívány alternativní a augmentativní způsoby komunikace.

V průběhu celodenních činností je výrazným motivačním činitelem pozitivní hodnocení a pochvala za každý, i malý úspěch žáků.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování, příprava a personální podmínky ve třídách pomocné a rehabilitační jsou vynikající. Materiální a psychohygienické podmínky jsou vynikající. Organizace, použité formy a metody, motivace, interakce a komunikace je rovněž hodnocena jako vynikající.

Celkově je kvalita vzdělávání hodnocena jako vynikající.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy jsou dány především typem školy, kterou navštěvují děti a žáci po mozkové obrně, s různými nemocemi ústrojí, poúrazovými stavy, s mentální retardací, smyslovým postižením a autismem. Cílem péče je zabezpečovat všestranný rozvoj všech dětí a žáků se zdravotními problémy v oblasti tělesné, mentální a řečové v souladu s jejich možnostmi a v podmínkách změněných vlivem zdravotního postižení. Koncepční záměry školy jsou konkretizovány v hlavních úkolech pracovního plánu školy pro školní rok 2000/2001. Úkoly jsou dále rozpracovány do prostředků realizace s určením organizační formy a zajištěním odpovědným pracovníkem. Učitelům a ostatním pracovníkům školy je umožněna kooperace při tvorbě koncepce i plánu. S koncepčními záměry jsou seznámeni rodiče, se kterými škola úzce spolupracuje.

Plánování školy je na vynikající úrovni.

Organizování

Škola má jasně a přehledně stanovenou organizační strukturu. Organizační řád Dětského centra zahrnuje:

- Povinnosti pracovníků ve smyslu pracovního řádu a traumatologického řádu,
- vnitřní řád speciální mateřské školy,
- vnitřní řád pomocné školy,
- organizaci speciální mateřské školy pro školní rok 2000/2001,
- organizaci pomocné školy, přípravného stupně a rehabilitační třídy pro školní rok 2000/2001.

Kompetence jednotlivých pracovníků jsou vymezeny ve zpracovaných pracovních náplních. Výchovně vzdělávací proces probíhá podle stanoveného režimu dne, který byl sestaven odlišně pro různé typy tříd v souladu s psychohygienickými a specifickými potřebami dětí a žáků.

Povinná dokumentace školy je vedena bez závad, ve stanoveném rozsahu a stanovenou formou.

Informovanost pracovníků školy je zajišťována konáním pravidelných pedagogických a provozních porad, operativních porad a prostřednictvím informační nástěnky. Pracovníci získávají včas a v potřebném rozsahu informace. Důvěrné informace o dětech jsou dostatečně zajištěny.

Vnější informační systém je založen na pravidelných schůzkách s rodiči, na individuálním denním kontaktu, společném plnění a vyhodnocování individuálních výchovně vzdělávacích plánů. Všichni žáci mají sešity, kde se denně zapisují informace o tom co se dělo ve škole a následují pravidelné odpovědi rodičů. Rodiče se zúčastňují akcí pořádaných školou. Škola se úspěšně prezentuje na veřejnosti účastí na soutěžích a setkáních:

- Pěvecká soutěž - Malý slaviček,
- Motýlek „99“ - přehlídka tvorba handicapovaných dětí z celé ČR,
- vystoupení v českém rozhlase,
- ozdravný pobyt v Boleticích u Opavy,
- olympiáda tělesně postižených,
- ozdravný pobyt v Itálii - Torrete,
- průběžné vystoupení dětí na akcích města,
- výstava dětských prací a fotografií v KDK,
- účast na republikových závodech v plavání v Liberci,
- přenocování - Frenštát - Liščí mlýn,
- jarní koncert ZuŠ a DC,
- velikonoční výstava dětských prací v KDK,
- karneval na ranči Hermelín,
- sportovní den,
- dětský den,
- Princezna ze mlejna - zábavné odpoledne a vernisáž.

Nedílnou součástí výuky je plavání a hipoterapie.

Výroční zpráva o činnosti školy je zpracována v souladu s právní normou. Má analytický a hodnotící charakter a představuje jak pro pracovníky školy, tak pro veřejnost zdroj informací o aktuálním stavu školy a plánech na její další rozvoj.

Organizace výchovně vzdělávacího procesu má stanovena jasná pravidla, která odpovídají specifice školy a umožňují ředitelce školy účinné řízení. ČŠI hodnotí organizování výchovně vzdělávacího procesu jako příkladné.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy uplatňuje demokratický styl řízení, což se projevilo v klidné a přátelské atmosféře školy. Operativní řízení jako celek je funkční, pružné a účinné. Pracovníci školy mají vytvořeny dobré podmínky pro uplatnění tvořivosti a iniciativní přístup v oblasti výchovné i vzdělávací. Kreativita pracovníků se projevuje jak ve způsobech přístupu k těžce postiženým dětem, tak i v různorodé výzdobě a uspořádání tříd i ostatních prostor školy. Ředitelka školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků. Učitelky navštěvují vzdělávací akce SIS, odborné semináře pořádané MŠMT a Logopedickou společností M. Sováka. Nové poznatky o své práci se snaží získávat odbornými exkurzemi do speciálních zařízení stejného typu v okrese i mimo okres. Pracovníci se vzdělávají i samostudiem, využívají odbornou literaturu z učitelské knihovny školy, která je průběžně doplňována novými tituly.

Vedení školy má zpracována kritéria pro nadtarifní složky platu, která jsou součástí vnitřního platového předpisu.

Vedení a motivování pracovníků je na vynikající úrovni.

Kontrolní mechanismy

Přílohou ročního plánu je plán kontrolní činnosti, který je zaměřen především na kvalitu práce pedagogických pracovníků, na vedení pedagogické dokumentace, na dodržování zásad bezpečnosti práce a na operativní kontrolu provozu ve školní budově. Učiněná zjištění jsou pravidelně analyzována na pedagogických poradách a jsou z nich vyvozovány potřebné závěry. Hospitační činnost probíhá průběžně během celého školního roku, je zaměřena především na diagnostiku žáků, aktuální stav jejich vývoje a na kontrolu a respektování individuálních vzdělávacích plánů. Kvalita záznamů hospitační činnosti je příkladná a dokumentuje vysokou odbornost a znalost problematiky.

Kontrolní mechanismy jsou funkční, celkově má kontrolní systém vynikající úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je koncepčně promyšlené a organizačně funkční. Celkově jsou vytvořeny velmi dobré podmínky pro zajištění a úspěšnou realizaci zvoleného koncepčního programu školy. Celkově lze hodnotit kvalitu řízení jako vynikající.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Speciální mateřská škola pro děti s více vadami

Do speciální mateřské školy jsou zařazovány děti s tělesným, mentálním a smyslovým postižením. Mateřská škola má čtyři oddělení, kde jsou zařazovány děti podle rozsahu postižení. V prvním oddělení jsou děti s nejtěžším postižením, kde se učitelky a zdravotní sestry snaží o rozvoj zrakového, sluchového a hmatového vnímání pomocí vhodných didaktických pomůcek a her. Do druhého a třetího oddělení jsou zařazeny děti s lehčím postižením. Zde se učí samostatnosti, sebeobsluze, hygieně, je rozvíjena jemná a hrubá

motorika, rozumové a komunikační schopnosti. Čtvrté oddělení navštěvují děti, u kterých byl diagnostikován autismus. Ve všech odděleních se přistupuje k dětem individuálně s respektováním jejich vývojových zvláštností. Ve speciální mateřské škole se s dětmi pracuje podle programu Portage a dle individuálních výchovně vzdělávacích plánů. Výchovně vzdělávací činnost zajišťují učitelky s odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilostí. Všechny děti jsou zařazeny do rehabilitačního, logopedického a speciálně pedagogického programu a zúčastňují se všech akcí školy. Cílem výchovně vzdělávacích činností v tomto zařízení je dosažení optimálního rozvoje rozumových schopností a stupně socializace tak, aby děti byly schopny vzdělávání nejen v pomocných a zvláštních školách.

Kvalita výchovně vzdělávací práce ve speciálních třídách mateřské školy je hodnocena jako vynikající.

Problematika financování svozů dětí do speciální školy

V současné době problém, který toto zařízení řeší, je svážení dětí. Do tohoto zařízení docházejí děti s tak těžkým postižením, že je integrace nemožná. Jsou zde sváženy děti asi z poloviny okresu Nový Jičín. V současné době mají již všechny děti právo na vzdělání, ale nikdo neřeší jejich dopravu. Není ve finančních, ani fyzických možnostech rodičů, aby denně ráno děti dovezli a po vyučování opět pro ně přijeli. Velká část dětí je imobilních, některé dojíždějí až ze vzdálenosti 30 kilometrů. I když rodiče pobírají příspěvky na dopravu, vyčerpávají je na dojíždění k lékařským výkonům, či jiné aktivity. Tyto děti nezůstávají bez dozorů rodičů.

Přes jednání ředitelky s MŠMT ČR, MPSV, Okresním úřadem v Novém Jičíně a se Školským úřadem V Novém Jičíně, s obecními a městskými úřady stále není jasné, jak problém financování svozů vyřešit. Práce ředitelky se soustřeďuje na shánění sponzorských darů, ze kterých se svoz platí (400 000 Kč ročně). Rodiče žijí v nejistotě, zda se další měsíc pojede. Obdobnou situaci řeší vedení Speciální mateřské školy a Pomocné školy pro žáky s více vadami - Dětské centrum v Novém Jičíně.

Mimořádně náročná problematika vzdělávání těžce handicapovaných žáků byla vyřešena, nebyla však vyřešena otázka dopravy těchto žáků.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol vydané MŠMT ČR č.j. 32 440/99-21,
- koncepce a roční plán školy,
- organizační řád,
- personální a hospodářská dokumentace,
- zápisy z pedagogických a provozních porad,
- hospitační záznamy,
- přehledy výchovné práce,
- individuální výchovně vzdělávací plány,
- zpráva o experimentální výuce v rehabilitační třídě.

ZÁVĚR

Výrazná pozitiva

- Koncepce školy a její realizace,
- komplexnost péče o děti a žáky ,
- hledání nových metod a forem práce,
- promyšlené a organizačně funkční řízení školy.

Výrazná negativa

- Nevyřešený problém financování svozu dětí a žáků.

Úroveň školy je v oblasti výchovně vzdělávací hodnocena jako zcela mimořádná a příkladná, také řízení školy je na vynikající úrovni.

Celkově je škola hodnocena jako vynikající.

Prostředky ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně ve prospěch dětí a žáků a výchovně vzdělávacího procesu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Lenka Vojtovičová	Mgr. L. Vojtovičová v. r.
Členové týmu	PaedDr. Zbyněk Knop	PaedDr. Z. Knop v. r.

V Ostravě dne 2. listopad 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. listopadu 2000

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

Mgr. Dagmar Jančálková

Mgr. D. Jančálková v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2000-11-20	146 407/00-10023
Zřizovatel	2000-11-20	146 408/00-10023
Rada školy	-	-

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány